

Іваницька О.М.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Якименко К.В.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДІЇ ЗАГРОЗ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

У статті висвітлено проблеми забезпечення національної безпеки в Україні, а також формування інституціональної основи для їх вирішення із врахуванням системних викликів і загроз суверенітету держави. Обґрунтовується необхідність реформування системи публічного управління для ефективного забезпечення національної безпеки, зокрема запровадження змін у процесі налагодження взаємодії між державою та громадянами, створення ефективної системи координації та залучення громадськості до прийняття рішень. Розглянуто важливість долавання інституційних проблем, які призводять до гальмування розвитку публічного управління. Звертається увага на важливість взаємодії різних рівнів учасників прийняття управлінських рішень, зокрема органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадськості, розподілу їх компетенції для досягнення ефективності та координації управлінських процесів. У статті підкреслено важливість забезпечення взаємозв'язку між реформами, які відбуваються у системі публічного управління та національної безпеки. Також розглядається питання виділення фінансових ресурсів для забезпечення потреб у військовій сфері та реформуванні системи національної безпеки. На підставі аналізу сучасної ситуації сформульовано рекомендації щодо подальших досліджень у галузі публічного управління та національної безпеки, включаючи аналіз внутрішніх політичних процесів, інституційні аспекти реформування, врахування досвіду міжнародних партнерів та організацію взаємодії України з ними.

Ключові слова: інституціональна основа, реформа державного управління, система державного управління, національна безпека, державна безпека, інституційні зміни.

Постановка проблеми. В умовах викликів і загроз внутрішнього та зовнішнього середовища особливої актуальності набуває питання забезпечення ефективності та стійкості системи публічного управління. Здійснення необхідних перетворень у цьому напрямку вимагає детального аналізу інституціональних аспектів, які впливають на функціонування та розвиток системи публічного управління. Задля вирішення вказаного завдання необхідно адекватно оцінити ті інституціональні трансформації та організаційні зміни, які сьогодні відбуваються в Україні, віднайти ключові проблеми, які спричиняють погіршення соціально-економічного розвитку країни. Також слід окреслити коло першочергових змін, яких потребує система прийняття державноуправлінських рішень та механізм розробки стратегічних планів на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Разом з тим, необхідно визначити, як система публічного управління може врахувати характер загроз, що постійно змінюються, та забезпечувати ефективну реакцію на нові виклики. Це стає невід'ємною частиною вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки в умовах сучасних геополітичних реалій.

Отже, дослідження інституціональних аспектів реформування системи публічного управління в Україні дозволить визначити раціональні шляхи забезпечення ефективності та адаптованості системи публічного управління до вирішення проблем, пов'язаних з дією загроз національній безпеці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій думці дослідження питання реформування публічного управління в Україні в аспекті підвищення рівня національної без-

пеки є актуальним. У наукових праці О. Васильчишина [3] досліджуються питання стратегічного планування та визначення системи індикаторів національної безпеки держави, у тому числі її зміни під час режиму воєнного стану. Комплексні дослідження проблематики національної безпеки відображено у працях Н. Нижник, Г. Ситника та В. Білоуса. Дослідження, які представили такі вчені, як В. Смолянук, І. Шопіна, С. Баранов [1] формують уявлення про методологічні аспекти, стан і тенденції забезпечення національної безпеки України. Дослідження В. Борщевського [2], Н. Дамірова [5], М. Їжи [7] формують розуміння функціонування публічного управління в умовах воєнного стану.

Водночас, визначимо, що проблема впровадження ефективних механізмів публічного управління в умовах дії загроз національній безпеці, зокрема в умовах воєнного стану, до цього часу в Україні досліджена недостатньо. Адже протягом усього періоду незалежності наша країна не стикалася з такими масштабними викликами національній безпеці, як це має місце сьогодні.

Мета статті полягає у проведенні аналізу інституціональних аспектів реформування системи публічного управління в Україні, дослідженні впливу російсько-української війни на систему національної безпеки та публічного управління в Україні, визначенні пріоритетних напрямів удосконалення публічного управління в Україні в умовах дії загроз національній безпеці та окресленні відповідних стратегічних напрямів діяльності державних органів, зокрема в контексті забезпечення національної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Світова практика демонструє, що країни, які переживають та пережили воєнні дії на своїй території, стикаються з низкою викликів. Серед них – руйнування усталених механізмів управління державою, стрімка зміна структури економіки, втрата значної частини бюджетних надходжень, загострення соціальних та демографічних проблем, зростання бідності, інфляція та зниження інвестиційної активності бізнесу [2].

Водночас, саме недостатня ефективність державних органів, що ускладнює вироблення і реалізацію ефективної політики, названо у розділ II, п. 22 Стратегії національної безпеки джерелом загроз незалежності України, її суверенітету і демократії [16]. Отже, реформа публічного управління, внесення змін у форму та зміст системи державного управління, у формат взаємодії між державою та громадянами набуває особливої важливості під час дії системних загроз державі.

Реформування системи публічного управління в Україні в умовах дії загроз національній безпеці вимагає комплексного підходу, який охоплює всі механізми публічного управління. Інституціональний механізм, який включає в себе розвиток і зміцнення інститутів, політичних процесів, правової бази та ефективних механізмів взаємодії між секторами суспільства, представляється першоосновою перетворень.

Передусім, необхідно ідентифікувати проблем, характерні для публічного управління в Україні. У вітчизняних дослідженнях і міжнародних документах зазначаються такі з них, як корупційність, незавершеність адміністративної реформи, недосконале законодавче врегулювання та низький рівень прозорості влади. Зокрема, В. Борщевський, О. Василиця, С. Матвеев акцентували увагу на низці проблем організаційно-правового характеру, які призводять до гальмування переходу публічного управління до нових стандартів в контексті підвищення рівня обороноздатності країни. Зокрема, науковці перелічували такі негативні чинники: інституційні диспропорції у взаємовідносинах між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, недостатня врегульованість питань розподілу управлінських функцій в частині реалізації повноважень у сфері публічного управління між різними учасниками управлінського процесу, зокрема органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства, несвоечасність сформованості інститутів територіальної оборони та їх правового забезпечення, наявність різних інституційних дисфункцій, зокрема корупції, що блокують ефективність механізмів публічного управління в Україні [2].

Зауважимо, водночас, що інституціональна основа формування політики забезпечення національної безпеки України представлена широким колом документів. До них належать Закон України «Про національну безпеку України» [10] та низка стратегічних документів, зокрема Стратегія національної безпеки України [16], Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» [13], Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» [12], Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України [17]. Також було прийнято низку інших стратегічних документів, що стосувались людського розвитку, біобезпеки, екобезпеки, продовольчої, економічної, енергетичної безпеки та ін.

Ці стратегічні документи (документи довгострокового планування) охоплюють широке коло питань, пов'язаних із державним управлінням та адмініструванням системи підвищення готовності держави до долаття зовнішніх та внутрішніх викликів. Оскільки вони були розроблені та прийняті в 2021 році, тобто до початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України, то можна зазначити, що інституціональні основи забезпечення національної безпеки закладались превентивно та в достатньо повному обсязі.

Розглянемо деякі ключові стратегічні напрями забезпечення національної безпеки, що відображено в цих інших законодавчо-нормативних актах. Згідно зі ст. 1 профільного закону України, національна безпека України – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [10]. Отже, демократичні основи держави, її суверенітет й інтереси покладено головною метою та одночасно умовою національної безпеки.

Під час встановлення адміністративно-правового режиму воєнного стану виникають такі особливості життєдіяльності суспільства, як обмеження демократичних процедур, посилення ієрархічності та єдиноначальності.

Частково обмежуються конституційні права та свободи громадян, включаючи право на вільний вибір трудової діяльності, свободу пересування та вибору місця проживання. Під час воєнного стану можливі обмеження права на майно та його примусове відчуження, що має супроводжуватися відповідною компенсацією. Також передбачається обмеження масових заходів, акцій, зборів та проведення виборів та референдумів [11].

Задля долаття сучасних викликів, пов'язаних з складнощами реалізації концепції національної безпеки, для забезпечення розвитку та функціонування системи публічного управління, важливого значення набуває процес врахування складності характеру загроз та інтересів, які впливають на життя і добробут громадян та суспільства в цілому. Зауважимо, що з моменту проголошення Україною незалежності, людина, її життя та здоров'я стали найвищими соціальними цінностями. Отже, система національної безпеки має включати заходи для захисту прав та інтересів громадян. Важливо розуміти взаємодію національних інтересів, які визначаються поняттям «національна безпека», і встановлювати їх інтегративну єдність та вплив на суспільні відносини.

У сучасних умовах, коли спостерігається процес децентралізації державної влади, важливо вра-

ховувати різноманітність та динаміку об'єктивних і суб'єктивних факторів, що впливають на національну безпеку. Це ставить перед урядом і суспільством особливі завдання щодо організації вертикалі публічного управління, розподілу повноважень, прав й обов'язків органів влади та розроблення нормативного регулювання в цій сфері.

Розвиток ефективних інституцій у сфері національної безпеки в Україні має важливе значення для забезпечення стійкості та захисту країни в умовах війни. Це включає в себе зміцнення існуючих інституцій та створення спеціалізованих підрозділів для боротьби з конкретними загрозами. Для ефективного стратегічного управління національною безпекою потрібно переглянути та оновити структури інституцій, розширити їхні функції та повноваження, а також створити механізми координації для налагодження ефективної співпраці. Важливим є також залучення громадськості до процесів прийняття рішень.

Скорик Ю. зазначає, що розподіл управлінських функцій між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства в сфері публічного управління залишається неповністю врегульованим, що ускладнює виконання завдань своєчасно та в повному обсязі. Це особливо актуально під час воєнного стану. Прояв незавершеності адміністративно-територіальної реформи в Україні може викликати наростання інституційних диспропорцій у взаєминах між органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час введення воєнного стану [8].

Введення воєнного стану передбачає делегування публічним адміністраціям (органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування) необхідних повноважень для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки. Одним із найголовніших завдань стає усунення загрози державній незалежності та територіальній цілісності України [8].

Після введення воєнного стану на всій території держави створюються військові адміністрації, що функціонують як тимчасові державні органи. Їх метою є забезпечення дії норм і положень Конституції та законів України, спільно з військовим командуванням впровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки та порядку, а також охорони прав, свобод і законних інтересів громадян [1]. Від них залежить основна організаційно-управлінська робота з реалізації положень режиму воєнного стану.

Необхідно також враховувати різноманітність і суперечливість інтересів та цінностей нації на різних рівнях, від місцевого до міжнародного. Це вимагало розроблення стратегій, які сприяють гармонізації економічних, політичних, соціальних та культурних взаємовідносин на всіх рівнях управління.

Крім того, ефективне управління в умовах децентралізації передбачає більшу взаємодію та обмін інформацією між різними рівнями влади, включаючи горизонтальну взаємодію. Це дозволяє більш повно оцінювати загальні та специфічні аспекти національної безпеки, а також розробляти та впроваджувати ефективні стратегії її забезпечення.

Найважливішим для розуміння сенсу процесу інституціональних реформ є той факт, що раціональна побудована стратегія реформування змінює систему прийняття рішень державних та громадських інститутів, висуваючи на перший план принцип субсидіарності (відповідно до якого питання вирішуються на тому рівні, котрий забезпечує найбільш кваліфіковану та ефективну їх реалізацію) [4].

Для України важливим завданням стає також долаття інституційних проблем і забезпечення адаптації державного управління до умов повоєнного відновлення. Для вирішення завдань, пов'язаних із проведенням реформ в управлінні державою та гарантуванням безпеки, необхідно провести глибокі та комплексні зміни на різних рівнях управління, зокрема на центральному, регіональному та субрегіональному. Додатково слід звернути увагу на реформування системи місцевого самоврядування, яка повинна бути легітимізована через участь народу. Важливим є розгляд взаємозв'язку між цими системами управління, оскільки демократизація однієї системи вимагає впровадження відповідних змін у іншій; слід визначити чіткі компетенції та взаємодію, щоб уникнути дублювання та підвищити координацію між різними рівнями управління [3].

З метою мінімізації та подолання посталих викликів Указом Президента від 21 квітня 2022 року № 266/2022 утворено Національну раду з відновлення України від наслідків війни, експертами якої підготовлено проект масштабного Плану відновлення України (далі – План), що було презентовано в липні 2022 року під час Ukraine Recovery Conference в Лугано, Швейцарія [9]. В цьому Плані враховано численні пропозиції міжнародних партнерів, бізнесу та представників громадськості. Загалом План відновлення України передбачає реалізацію 850 проєктів на загальну суму 750 мільярдів доларів США. Цей План планується втілювати у два етапи протягом 10 років (2023–2032 роки). Перший

етап (2023–2025 роки) включатиме в себе виконання 580 проєктів на загальну суму 350 мільярдів доларів. Другий етап (2026–2032 роки) передбачатиме реалізацію 270 проєктів на суму 400 мільярдів доларів.

Зауважимо, що Планом передбачено 24 стратегічні напрями змін, серед яких «зміцнення інституційної спроможності держави». Пріоритетними ініціативами держави в напрямку досягнення даної стратегічної цілі стають: продовження курсу цифровізації управлінських процесів, забезпечення антикорупційної складової державної політики, покращення рівня корпоративного сектору економіки та удосконалення антимонопольної системи, а також, що не менш важливо, реформування державної служби і державних послуг. Останнє передбачає спрощення організаційної структури державних служб, цифровізація ключових державних послуг із супровідними інфраструктурними заходами, розбудова організаційної архітектури кліматичного управління, підвищення кваліфікації державних службовців [9].

Обраний Україною курс впровадження інституційних змін у системі публічного управління є очікуваним і доречним, особливо зважаючи на певні недоліки в реалізації українським Урядом обраної політики реформування державного управління у минулому. Прийнята у 2016 році Стратегія реформування державного управління до 2021 року не забезпечила для України перехід до принципово нової моделі публічного управління, оскільки не було запроваджено дієвих інституціональних змін у багатьох сферах публічного управління. Зокрема, часткові зміни у законодавстві щодо державної служби не вирішили питань, пов'язаних із формуванням ефективного інституту публічної служби. Проблеми, обумовлені складнощами з патронажною службою та службою на політичних посадах, залишилися практично невирішеними. Перехід до більш складної структури категорій державних службовців не призвів до їхньої інтеграції, а, навпаки, спричинив їхню небажану диференціацію.

Урядом затверджено нову Стратегію реформування державного управління України на 2022–2025 роки та план заходів з її реалізації [6]. Нова стратегія включає в себе вирішення завдань із посилення інституційної спроможності центральних органів виконавчої влади та розвитку компетенцій державних службовців, однак значною мірою не відповідає сучасним викликам та загрозам національній безпеці України. Це, в свою чергу, призводить до відсутності систематизованих та узгоджених стратегічних дій держави у цьому напрямку.

У зв'язку із сучасними глобальними порушеннями в середовищі безпеки, Україна має сформувати активний динамічний механізм забезпечення

національної безпеки в усіх сферах, у тому числі під час реалізації заходів з реформування державного управління. Для боротьби з конкретними видами загроз, такими як кіберзагрози, тероризм чи повномасштабна війна, доведено доцільність створення спеціалізованих центрів аналізу та реагування. Впровадження новітніх технологій у їхню роботу та співпраця на міжнародному рівні є першочерговими завданнями для держави.

Особлива увага має бути спрямована на інформаційну безпеку. Важливо розвивати систему захисту від кібератак, дезінформації та інших загроз інформаційній безпеці. Інформаційна війна вимагає відповідних засобів і ресурсів для ефективного контролю та захисту інформації [3; 5].

В умовах повномасштабної війни важливо розширити повноваження та функції виконавчої влади, посилити координацію дій у сфері національної безпеки та оборони. Умови повномасштабної війни вимагають розробки планів реагування для надання допомоги населенню, забезпечення медичної допомоги, евакуації та інших необхідних заходів у разі військової загрози. Долання викликів вимагає активної участі громадянського суспільства. Важливо створити механізми для залучення громадян до підтримки та захисту національної безпеки.

Крім того, найактуальнішою проблемою у системі публічного управління забезпеченням національної безпеки є брак фінансування. Фінансова стійкість держави визначається як основа для забезпечення гідного рівня життя громадян та є ключовим елементом для економічного розвитку, суверенітету та цілісності країни. У воєнний період фінансова безпека стає ще більш важливою, оскільки потребує належного та стабільного фінансування для оборони країни, функціонування військових структур та систем безпеки.

Під час впровадження інституціональних змін системи публічного управління слід враховувати тиск різних чинників на систему публічного управління та стратегічного планування їх усунення. Система публічного управління відчуває тиск викликів, як зовнішнього середовища, породжених руйнуванням соціально-економічних зв'язків внаслідок війни, так і внутрішніх проблем, пов'язаних зі змінами елементів самої системи: кадрових,

фінансових, матеріально-технічних ресурсів та організаційно-адміністративних відносин [7].

Україна обрала непростий шлях переходу до європейської цивілізаційної моделі, що передбачає складний демократичний процес утворення політично організованого та відповідального суспільства нового типу. Такий процес передбачає поступове підвищення рівня ділової та політичної активності громадян, забезпечення їхніх прав і свобод, а також формування нової структури соціального простору [14].

Висновки та перспективи подальших досліджень. У сучасному світі гарантування національної безпеки стає ключовою проблемою. Сучасна Україна стикається зі значними викликами у сфері національної безпеки, зокрема у зв'язку з повномасштабною війною на теренах країни. Для успішного подолання цих викликів і забезпечення національної безпеки, Україна повинна провести широкомасштабні реформи в системі публічного управління, а також безпековому секторі. Реформування системи публічного управління в умовах повномасштабної війни вимагає комплексного підходу, залучення різних інститутів і партнерів, а також активної ролі громадянського суспільства і міжнародної співпраці.

Водночас, як зазначено в п. 50 Стратегії забезпечення державної безпеки, «держава повинна виконувати лише необхідні функції, насамперед безпекову, зовнішньополітичну, соціальну, регуляторну. Правоохоронні, податкові та митні органи захищатимуть права, свободи та законні інтереси громадян, зокрема щодо ведення бізнесу. Україна має завершити процес децентралізації і сформувати спроможні об'єднані територіальні громади [13].

Перспективи подальшого дослідження полягають в необхідності детального аналізу впливу внутрішніх політичних процесів на національну безпеку України; визначенні інституціональних аспектів реформування системи публічного управління у контексті національної безпеки; дослідження взаємодії України з міжнародними партнерами та її роль у світовій політиці у контексті забезпечення національної безпеки. Дослідження цих аспектів дозволить розробити більш ефективні стратегії та заходи для забезпечення публічного управління в умовах сучасних викликів та загроз.

Список літератури:

1. Баранов С. О. Особливості здійснення публічного адміністрування під час дії адміністративно-правового режиму воєнного стану. *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України* : матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет конференції, м. Одеса, 28 жовтня 2022 р. Одеса : ОДУВС, 2022. 152 с. С. 19-23.
2. Борщевський В. В., Василиця О. Б., Матвеев С. Е. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. *Держава та регіони*. 2022. № 2. С. 30–35.

3. Васильчишин О., Титор В., Кекіш І. Національна безпека держави: особливості забезпечення у режимі воєнного стану. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32. № 4. С. 289–297.
4. Гавриленко К. М., Юхно І. В., Баштанник В. В. Формування адміністративного простору реалізації публічноуправлінської діяльності в умовах конституційних змін в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. С. 7–12.
5. Даміров Н. Дослідження питання реформування системи публічного управління в умовах військових конфліктів. *Наукові перспективи*. 2022. № 10 (28). С. 40–49.
6. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/831-2021-%D1%80>.
7. Іжа М. М., Курносенко Л. В. Публічне управління в умовах викликів воєнного стану. Публічне управління та регіональний розвиток. 2023. № 19. С. 11-30.
8. Національна безпека як конституційна цінність: сучасні виклики. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (22 червня 2023р., Україна) / редкол.: Т.М. Слінько та ін. Харків : 2023. 215 с.
9. План відновлення України (Липень 2022). Національна рада з відновлення. URL: <https://recovery.gov.ua/>.
10. Про національну безпеку України ^ Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (зі змінами та доповненнями).
11. Про правовий режим воєнного стану. Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150389?an=3>.
12. Про Стратегію воєнної безпеки України. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року. Введено в дію Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.
13. Про Стратегію забезпечення державної безпеки. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року. Введено в дію Указом Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>.
14. Рачинська О. А. Сучасні підходи в організації комунікативної взаємодії у сфері публічного управління. Електронне видання: «Державне управління : удосконалення та розвиток». 2019. № 2. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua>.
15. Стратегія інформаційної безпеки. Затверджена Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.
16. Стратегія національної безпеки України. Затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12>.
17. Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України. Затверджено Указом Президента України від 20 серпня 2021 року № 372/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372/2021#n12>.

Ivanytska O.M., Yakymenko K.V. INSTITUTIONAL ASPECTS OF REFORMING THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM IN UKRAINE IN THE FACE OF THREATS TO NATIONAL SECURITY

The article highlights the problems of ensuring national security in Ukraine, as well as the formation of an institutional framework for their solution, taking into account systemic challenges and threats to the sovereignty of the State. The author substantiates the need to reform the public administration system to ensure effective national security, in particular, to introduce changes in the processes of establishing interaction between the state and citizens, to create an effective system of coordination and public involvement in decision-making. The importance of overcoming institutional problems that lead to the inhibition of public administration development is considered. Attention is drawn to the importance of interaction between different levels of decision-makers, including public authorities, local self-government bodies and the public, and the distribution of their competence to achieve efficiency and coordination of management processes. The article emphasizes the importance of ensuring the relationship between the reforms taking place in the public administration system and national security. It also considers the issue of allocating financial resources to meet the needs of the military and national security reforms. Based on the analysis of the current situation, recommendations for further research in the field of public administration and national security are formulated, including analysis of internal political processes, institutional aspects of reform, consideration of the experience of international partners and organization of Ukraine's interaction with them.

Key words: institutional framework, public administration reform, public administration system, national security, state security, institutional changes.